

— Не, — стисна зъби Даме, — не ще оставя въ ржцетѣ имъ най-добрия си другарь. . . Нека не губимъ надежда. . . Границата е близо. . . Може би ще успѣмъ да се изплъземъ. . .

— Но, ако азъ не ви прѣча. . . Чувствувамъ, че силитѣ ми съвсемъ ме напускатъ. . .

И Карчевъ се отпусти на върху рамото на воеводата.

— Ще те занеса и накрай свѣта! — тръсна глава Даме. — Искашъ да стана клетвопрестъпникъ ли?

И като стисна още по-здраво ржката на ранения, Даме, приведенъ подъ тежкия товаръ, достигна другаритѣ си, които вече отговаряха на стрелбата на потѣритѣ. Скоро куршумитѣ започнаха да летятъ върху четниците отъ всички страни. Тѣ бѣха вече заобиколени. Нѣмаше другъ изходъ за тѣхъ, освенъ да се прѣснатъ и да се опитатъ, единъ по единъ, да се изскубнатъ отъ ржцетѣ на преследвачитѣ. Това имъ заповѣда и воеводата.

— Ще се съберемъ къмъ границата, ако е рекълъ Господъ, — завърши наставленията си той съ горчива усмивка, която разклати леденитѣ шушулки, които бѣха се образували по мустациитѣ и брадата му. — Азъ ще ви намѣря тамъ съ Карчевъ. . .

Както заповѣда апостолѣтъ, това сториха и четниците. Всички съзнаваха, че този бѣше единствениятъ изходъ. Всѣки самъ за себе си, щомъ общата съпротива бѣше излишна.

Така Даме остана самъ съ своя умирающъ другарь. Самъ срѣдъ снѣжната буря, самичекъ срещу врага! Срещу всѣки борецъ бѣха насочени гърлата на десетки стотици пушки, които бѣлваха ужасъ и смъртъ.

Отъ непрестанната борба, пушката на Даме се нагрѣ и започна да плюе куршумитѣ предъ себе си. А турцитѣ го приближаваха. Единъ отъ тѣхъ дори скочи и замахна съ пушката си, за да смаже главата му. Но Даме, по-пъргавъ отъ него, скочи на крака, хвърли се върху му, измъкна пушката отъ ржцетѣ му и съ единъ ударъ го просна мъртавъ на снѣга.

И отново поднови стрелбата съ пушката и куршумитѣ на убития турски войникъ.

Предъ Даме се търкаляха вече последнитѣ куршуми.

Въ този мигъ до Даме изгърмѣ револверъ. Карчевъ съ последни усилия бѣше измъкналъ револвера си и се застреля.

Даме спрѣ погледъ върху него, помилва съ ржка още топлата му буза и промълви:

— Виждамъ, братко, ти самъ ми показвашъ това, което трѣбва да сторя. . .

И се изправи. Хвърли погледъ върху земята, за свободата на която бѣше обрекълъ живота си. Колко прекрасна и необятна бѣше тя подъ снѣжната покривка!

Въ пушката стоеше последниятъ куршумъ. Той захапа устата на цевта. Затвори очи. Нека хубавата картина на родната земя остане вѣчно въ душата му.

Зимниятъ вѣтъръ отнесе гърмежа по урвата надолу изъ цѣлата робска страна. Даме се струполо на снѣга. Легна, разперилъ ржце върху родната земя въ топла, вѣчна прегръдка. . .

Теодосий Анастасовъ